

СТРУКТУРА ОПИСУ КРАЩОЇ ПРАКТИКИ ПАРТИЦИПАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ

1. **НАЗВА ПРАКТИКИ** : РОЗРОБЛЕННЯ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ВЛАСНОЇ МОДЕЛІ ГРОМАДСЬКОГО БЮДЖЕТУ У М. ТРОСТЯНЕЦЬ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ

• **НАЗВА СЕКТОРУ/ТЕМАТИЧНОГО НАПРЯМУ** *Бюджетний процес*

2. _____

3. БАЗОВА ІНФОРМАЦІЯ

Область	Сумська
Тип громади	Міська
Кількість населених пунктів	1
Кількість населення	20 782 особи

4. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОРГАН МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Повна назва підрозділу ОМС, відповідного за реалізацію практики	Тростянецька міська рада
Повна назва органу місцевого самоврядування ОТГ	
Повна поштова адреса ОМС: (назва вулиці, номер будинку, назва населеного пункту, назва району, області; поштовий індекс)	вул. Миру, 6 м. Тростянець Сумської обл. 42600,
Телефон (з кодом міжміського зв'язку)	тел. +38 (05458) 51380, 51150, факс +38 (05458) 51380
Адреса електронної пошти ОМС	mail@trostyanets-miskrada.gov.ua
Офіційний сайт ОМС ОТГ	http://trostyanets-miskrada.gov.ua/
ПІБ керівника ОМС ОТГ	Бова Ю.А.
ПІБ керівника підрозділу ОМС, відповідного за	

реалізацію практики ОТГ	
-------------------------	--

5. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГРОМАДСЬКОЇ УЧАСТІ			
--	--	--	--

Назва місцевого нормативно-правового документу	Опис процесу розробці (з точки зору залучення громадськості)	Яким документом і яким органом МС затверджено	Доступність і зрозумілість документа (1-10/1-10)

6. ОПИС ФОРМ ПАРТИСІПАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ			
---	--	--	--

Надання інформації	Консультування	Діалог	Активне залучення

7. ОПИС ЗМІСТУ ПРАКТИКИ

i. Період від початку розробки до впровадження практики (від місяць/рік – до місяць/рік)

01.06.2016-01.02.2017 р.

ii. Опис проблем, для вирішення якої впроваджено практику – до 1500 знаків

Громада не може розвиватися ефективно, якщо мешканці не беруть участі у прийнятті рішень стосовно її розвитку. Основними рішеннями, які впливають на її розвиток, є бюджетні рішення. Люди хочуть і повинні знати як і на що витрачаються кошти, які вони сплатили до бюджету у вигляді податків. Тому запровадження моделі Громадського бюджету допомагає мешканцям долучитися до прийняття основних управлінсько-фінансових рішень, що забезпечить їх прозорість та відкритість, а владі – направити фінансові ресурси на вирішення тих проблем, які найбільше хвилюють мешканців, і таким чином виправдати їхні очікування на ефективну місцеву владу

У Тростянці створені органи самоорганізації населення, які надають свої пропозиції до міського бюджету в частині благоустрою: визначаючи, на які саме роботи будуть витрачені кошти, які передбачаються на той чи інший мікрорайон. Квартальні комітети контролюють витрачання цих коштів шляхом заслуховування звітів про об'єм робіт та використані кошти на ті чи інші заплановані роботи.

Але такий механізм участі громадян у прийнятті рішень має певні проблеми. Зокрема, місто налічує 7 кварталів, які різняться своєю територією, інфраструктурою та кількістю населення, тому є нераціональним витрачати на благоустрій цих кварталів однакову суму коштів. Однак важко пояснити жителям того чи іншого кварталу, чому на його благоустрій заплановано більше чи менше коштів.

Необхідно, аби самі мешканці прийняли той механізм розподілу коштів, який є, на їхню думку, справедливим.

Саме тому громаді міста необхідно відпрацювати власний механізм прийняття Громадського бюджету із урахуванням як досвіду інших міст, так і власних напрацювань щодо залучення громадян до управлінських рішень, враховуючи співпрацю із ОСН.

iii. Опис діяльності і алгоритм впровадження практики, застосовані методи вирішення проблеми, цільова аудиторія, партнери – до 3500 знаків

Впровадження практики передбачало наступні види діяльності.

На початку реалізації проекту було проведено широку просвітницьку кампанію серед громадських лідерів та органів самоорганізації населення щодо планування, формування та наповнювання та виконання (доходної та видаткової частини) місцевого бюджету. Адже для того, аби мешканці могли приймати ефективні рішення щодо міського бюджету, люди мали чітко усвідомлювати, що собою являє цей фінансовий документ. Якими є джерела його наповнення, на що можуть витратитися ті, чи інші кошти, які статті видатків є захищеними і мають бути профінансовані в обов'язковому порядку, а щодо яких варто дискутувати.

Паралельно тривала інформаційна кампанія у друкованих ЗМІ, на місцевому телебаченні щодо розкриття поняття «Громадський бюджет» та про досвід його впровадження у громадах України та за її межами.

Наступним кроком стало проведення «Круглого столу» за участю членів ОСН щодо можливих механізмів запровадження Громадського бюджету та досвід його впровадження у інших містах України та за кордоном, за результатами якого робочою групою були здійснені напрацювання по створенню Положення про Громадський бюджет у м. Тростянець. Дані напрацювання були винесені на обговорення «Круглого столу» із числа представників ОСН, громадських організацій, ЗМІ, де були внесені доповнення та зауваження. Після доопрацювання проекту Положення та розгляду його на засіданнях постійних депутатських комісій на сесії міської ради було затверджене Положення про громадський бюджет у м. Тростянець.

Після публічної презентації власної моделі участі громади у формуванні міського бюджету та Положення про громадський бюджет у м.Тростянець розпочалася інформаційна кампанія щодо участі мешканців у формуванні Громадського бюджету в м. Тростянець на 2017 рік.

Був розроблений логотип Громадського бюджету. Були розроблені та розповсюджені містом плакати та флаєри щодо механізму впровадження бюджету участі. Розповсюдженні інформаційної друкованої продукції відбувалося за участі дитячої громадської ради, яка активно долучилася до бюджетного процесу. Були роздруковані та розповсюджені «Положення про Громадський бюджет» серед депутатів міської ради, членів виконавчого комітету, органів самоорганізації населення. Крім цього було проведене засідання обласного прес-клубу, де була надана інформація щодо механізму впровадження Громадського бюджету у Тростянці, в якому взяли участь представники регіональних ЗМІ Сумщини. Під час формування міського бюджету на 2017 рік були проведені збори у всіх 7 мікрорайонах Тростянця, де

відбулося обговорення та відбір до фінансування пропозицій до Громадського бюджету Тростянця на 2017 рік.

Всі пропозиції по Громадському бюджету, що були прийняті до фінансування, були опубліковані на сайті міської ради, а також розміщені у розділі «Проблеми і рішення» на інтернет платформі «Відкрите місто», що дозволяє тростянчанам постійно відслідковувати реалізацію прийнятих пропозицій в рамках бюджету участі.

Цільова аудиторія місцевої ініціативи:

- 7 квартальних комітетів, які включають 192 членів будинкових та вуличних комітетів, що представляють інтереси всіх без виключення жителів міста Тростянець. Жителі громади були залучені до реалізації даної ініціативи через участь обраних ними голів будинкових та вуличних комітетів у зборах квартальних комітетів (до складу кожного квартального комітету входять голови вуличних та будинкових комітетів вулиць, розташованих на території даного кварталу).;
- Тростянецька міська рада як орган місцевого самоврядування, який отримав дієвий механізм залучення громадян до прийняття бюджетних рішень.

Виконавці та партнери.

Громадська організація «Голос громади», яка здійснювала організацію публічних заходів проекту, а також інформаційну кампанію ініціативи через власне ТБ.

Тростянецька міська рада – загальне керівництво проектом, юридична та інша кваліфікована допомога при створенні Положення про Громадський бюджет.

iv. Досягнуті якісні і кількісні результати практики– до 1500 знаків

- понад 50% жителів громади м. Тростянець мають чітке уявлення про Громадський бюджет та успішний досвід його застосування у інших містах України (понад 200 представників ОСН, понад 55 – представників громадськості, біля 11 тис. жителів поінформовані через ЗМІ та інтернет);
- жителі громади м. Тростянець через 209 органів самоорганізації населення залучені до спільного планування та виконання міського бюджету;
- створений місцевий нормативний акт «Положення про Громадський бюджет міста Тростянець Сумської області», який дозволяє більш ефективно застосовувати механізми місцевої демократії та врядування у бюджетному процесі;
- «Положенням про Громадський бюджет міста Тростянець Сумської області» передбачено суму у 850 тис. грн., яка є обов'язковою мінімальною часткою міського бюджету, що розподіляється жителями громади як бюджет участі;
- підвищено рівень підзвітності та прозорості діяльності міської ради (Положенням визначено, що громадський бюджет приймається щороку і його впровадження має проходити моніторинг та оцінку ефективності застосування);
- жителями міста було внесено 72 пропозиції до фінансування через бюджет участі;

- 58 пропозицій, внесених жителями міста через ОСН були прийняті до фінансування через Громадський бюджет.

v. Головні ризики впровадження практики - до 1000 знаків

Головними ризиками впровадження практики є інфляційні процеси, які не завжди дозволяють реалізувати заплановані Громадським бюджетом пропозиції в повному обсязі. Також мають значення зовнішні ризики: можлива зміна у податковому та бюджетному законодавстві.

vi. Бюджет практики, обсяги та джерела фінансування, співфінансування, внесок громади тощо

Загальний бюджет практики склав 31,7 тис. грн. Залучені грантові кошти склали 29 тис. грн. (проект був підтриманий в результаті конкурсу, що був оголошений Фондом «Освіта для демократії» (Варшава, Польща), ВОМГО «Наше Поділля», Мережа «Громадські Ініціативи України» та Товариство Лева (Львів) в рамках проекту «Сильні місцеві громади – ключ до успіху реформи місцевого самоврядування», котрий реалізується за підтримки Фонду міжнародної солідарності (SolidarityFund.PL) та співфінансується у рамках Польсько-канадської програми підтримки демократії, яка є програмою Фонду міжнародної солідарності, фінансованою урядами Канади та Польщі (у рамках Програми польської співпраці для розвитку Міністерства закордонних справ РП). Грантові кошти були витрачені в основному на організацію просвітницької та інформаційної кампаній, проведення публічних заходів, видавництво місцевого нормативного акту.

Внесок громади склав 2,7 тис. грн. Кошти були витрачені на оренду приміщень для публічних заходів, транспортні витрати.

vii. Наявність публікації у ЗМІ щодо практики (посилання)

Громадський бюджет 2016-2017 роки, посилання:

1. <http://xn--80aimebgqla.regionews.sumy.ua/?q=node/76140>
2. <http://www.slg-coe.org.ua/httpwww-slg-coe-org-uap9280>
3. <http://internews.ua/2017/04/best-local-selfgovernment-practices-press-tour>
4. <https://www.facebook.com/golosgromadytr/posts/1772127689741677>
5. <http://trostyanets-miskrada.gov.ua/news.php?readmore=1400>
6. <https://www.facebook.com/TrostyanetsTownCouncil/photos/pcb.1928418794066587/1928417884066678/?type=3>
7. http://trostyanets-miskrada.gov.ua/print.php?type=N&item_id=1836
8. http://trostyanets-miskrada.gov.ua/print.php?type=N&item_id=1830
9. <http://trostyanets-miskrada.gov.ua/news.php?readmore=1418>
10. http://trostyanets-miskrada.gov.ua/print.php?type=N&item_id=1823
11. http://trostyanets-miskrada.gov.ua/print.php?type=N&item_id=1820
12. <https://www.youtube.com/watch?v=Qvj18LHQDyo>
13. <http://trostyanets-miskrada.gov.ua/news.php?readmore=1384>
14. <http://trostyanets-miskrada.gov.ua/news.php?readmore=1712>
15. <https://www.slideshare.net/Mistosite/ss-65894926>

16. <http://www.uiip.org.ua>

8. ДОДАТКИ ДО ОПИСУ ПРАКТИКИ:

В форматі PDF файлу приклади напрацьованих місцевих нормативно-правових і інших релевантних документів, які допомагають його впровадженню.

- [Положення про громадський бюджет](#)
- Скани з газет та статті:
  - [1](#)
  - [2](#)
  - [3](#)
  - [4](#)
  - [5](#)
  - [6](#)
  - [7](#)
  - [8](#)
  - [9](#)
  - [10](#)
  - [11](#)
  - [12](#)